

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 8. Juliusban 1791.

Frantzia Ország.

A' fok egy mással ellenkező Tudósítások köz-
zül senki sem bátorkodik vála közüllünk az
igazságot meg-határozni, hogy valyon a' titkon Pá-
risból el illantott Frantzia Király, és az egész Ki-
rályi Familia el fogattanak vala-é, vagy szerentsé-
sen Austr. Beiziumba érkeztenek legyen. Már most
a' F. Udvari Bétsi tudósításokból mint meg-határo-
zott igazságot ugy iktatjuk ezen tudósítást Leve-
lünkbe szótól szóra — melly ez :

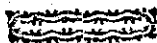
„ A' Frantzia Király, hogy mind magát, mind
pedig F. Királyi Familiáját az alol a' függés és a'
Izűntelen fenyegetődő veszedelem alol ki szabadit-
halsa, melyben, a' Frantzia Zenabovának első kez-
detétől fogva vála, azt határozá meg magában,
hogy egész Familiájával edgyütt titkon előbb alon

Párisból, és ezen szándékát, a' múlt hónapnak 20-dikán 21-dikre virradolag szerentsésen véghez is vitte. — A' Királynak nagyobbik Ötise, és ennek Felesége, kik a' Párisból lett ki-jövetel után egy különös utat vettek vala magok elejibe, minden akadály nélkül szerentsésen ki-jövének a' Frantzia határokból; de a' Király, a' Királyé, a' Korona Hertzeg, és a' Királyi Hertzeg Kissalfszony *Várré- nében* meg-esmertettek, és erőszakoson vitetének visszra *Párisba*.

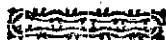
Mi némű következései legyenek ezen történetnek, a' következő idő fogja meg-mutatni: de hogy la' dolog minden Koronás Fejeknek közön-séges ügye legyen, kételkedésen kívül lenni láttzik. — A' Király, el-indulásakor írásbann hagyta há-tta a' maga ki-nyilatkoztatását, melly Jun. 21-di-kén a' Nemzeti-gyűlésnek által adattatott, és így következik. — „A' Király előtt, valameddig tsak a' Nemzeti gyűlésnek elzközlései és a' maga jelen-léte által, a' jó rendnek és boldogságnak meg-íze-reztetését gondolhatta, semmi tulajdonának fel-áldo-zása igen drágának nem tettett; még szabadsága béli fogyatkozását is, mellytől 1789-nek Oktobere-től fogva meg-felzattva vagyon, nem vitatta: most pedig, midőn mind ezen próbáknak következései nem egyebek; hanem a' Királyi méltóságnak el-enyészése, a' tulajdon jusban volt meg-fértődés, az ember személynék mindenkorí vezedelebenn va-ló forgása, s midőn az Országnek minden részei-benn a' törvénytelenég annyira uralkodnék, hogy annak meg-akadályoztatását semmi hatalom által remélni nem lehetne: szükségesnek itéli a' Király, a' fogságának ideje alatt ki-adatott minden *Akták* ellen postellálván, maga tselekedeteinek le-írását a' Frantziáknak szemek elejébe terjeszteti. A' Király ártatlan lelki mérettel 1789-ben Juliusban, a' Pá-risiak közzé jönni, leg-kisebbet sem késedelmezett. Ugyan ezen esztendőbenn Oktoberebenn, tudva lé-vén előtte az egybenn esküdtek Sergének próbái, hogy a' belső háborura alkalmatosságot ne szolgál-talson,

talsón, e' béli félelme, akkori el-távozását nem engedte. Az egészsz világ tudja, melly büntetetlen maradtanak, az akkor véghez vitett ilentelenlégek. A' Király engedvén a' Párisi hadi Sereg kivánságának, a' Tüilleri nevű Királyi kertben lévő kastélyba jött egészsz Familiájával edgyütt; semmi sem vala bé-fogadtatására készenn, és annvira vagyon, hogy itt a' Király, más lak házaibann megszokott alkalmatosságaival élhetett volna; hogy tsak annyi nyugodalmas lakásra sem tanála, mellyben minden magát jól bíró embernek módja szokott lenni. Nem gondolván ezen erőszak tételekkel is semmit, jönak állította Párisban való lakása által, a' tartományokat le tsendesíteni. Még egy fájdalmasabb áldozat vala számára fenn tartatva: tapasztalt hívségű Test-örzöit maga mellől el-botsátani kéntelenítették: kik közzül, midön a' vett parantsolatot, hogy lövést ne tennének, bé-telleyesítették volna, ketten megölettek, ketten pedig sebbe estenek. Az egybe esküdtek Sergének minden mestersége, hívséges *Hitvesemet*, ki jó maga vifeletének mértékét éppen ekkor telleyesítette, igeo rolsz tzelra igyekezett kitenni: az is nyilván vagyon, hogy a' Király ellen minden némű áll-meslerkedések el-követtettek. A' Királynak örizete a' Frantzia Testörzökre, és a' Párisi Nemzeti Strá'sákra bizattaték, mellyeknek parantsolataitól függ a' Párisi Tanáts-zék, és a' mellynek ismét a' fő Hadi Tanáts vagyon alája vetelve.

Ez szerint-hát a' Király, tulajdon Statulsai kört nem egyéb, hanem egy fogoly vala: mert mitsoda nevet lehet annak egyebet ennél adni, ki nem a' magától valóztatott, hanem az előtte gyanus személlyecktől vagyon körül véteve. Nem olyan okból hozom elő ezen környül-állásokat, mintha a' Párisi Testörzöket akarnám vádolni, hanem hogy a' valóságos igazságot nap fényre hozhassam: sőt tartozó engedelmeiségekben való el-járásokra nézve, ki vallom irántok azt, hogy igazságok vagyon, a' mennyiben az öfzve-esküdtéknek Serge által meg-

nem tsalattattanak. A' Király a' Közönséges Statusoknak öszve hivattatását elrendelte, és hogy a' harmadik Rend-béliek kétszer több Repraesentánsokat küldhessenek megengedte: az ő munkája a' Statusoknak egyesülése, és a' Jun. 23 dikán véghez ment tulajdon' jufokról való lemondás: de tsak ugyan még is minden Szorgalmatofságai meg-tsufoltattanak, és meg nem ismerttettek. Emlékezhetni azonn all-mesterkedésekről, mellyeket az egybe esküdteknek seregei, annak alkalmatofságával, midön a' Közönséges Statusok magokat Nemzeti-gyűlésnek neveztek, fok tartományokban véghez vittek: emlékezetben vagyon az-is, mi némű mozgások mentenek véghez, hogy az írott Törvényeknek azonn punktumai eltöröltsenek, mellyek szeriat, a' Törvényeknek tsak a' Királlyal edgyütt lehetne formáltatniok. A' Nemzeti-gyűlés ki-rekesztette a' Királyt a' Konstitutioból, meg-vonván tőlle azt a' júst, hogy a' Konstitutio béli Törvényeket meg-erősítthesse, s azonbann minden egyéb Törvényeket is, mellyek néki tettzettenek idé lzámlálván, és a' Királynak ellen mondhatását tsak a' harmadik rend-béli törvény adásra határozván. Elztendőt áltai 25 Millió Livrák rendeltettek számára, mellyek megkivántató házi költségeire tökéletesen ki-adattanak. Meg-hagyattak ugyan nálla némelly Korona örökségeinek haszon-vételei: de igen szoross fel tételek alatt, és minden régi őfi jószágai elvétettek. Szorossan réa vigyáztanak, ne hogy a' Király mellett tétett szolgálatoknak fizetése, a' Status költségei közzé foglalatsanak, miktha a' Királyi szolgálatot a' Status szolgálattjától meg-lehetne különböztetni. A' Király minden közönséges dolgoknak igazgatásából ki-szorittatott. Semmi része nintsen egyéb a' törvény adásban, hanem hogy a' Nemzeti-gyűlést kérje, ez vagy más dolgoknak folytatására. A' mi az igazságnak ki-szolgáltatását illeti, ebben egyéb része nintsen, hanem hogy a' Biráktól hozzá küldetett végzéseket ki-adassa s hogy Királyi Biztosokat nevezzen, kiknek foglalatoftsá-

töfságaik tsekélyebbek, mint az előbbi időkben a' Közönséges Prokurátoroké. A' Törvényeknek ujj meg - tartatására való közönséges vigyázás, tisztekre bizattatott. Egy fő, és mindenek felett leg szebb és gyönyörűségesebb jus vala még hátra, u. m. a' megkegyelmezésnek és a' büntetések kisébbitésének jussa: ezt is el-vették a' Királytól: ez már molt az esküdtek kezében van, kik a' törvényeknek értelmét akarattyok szerint tellyesíthetik. Ez a' Királyi méltóságot kitsinyitti; a' mellyhez az előtt a' nép, mint a' jóságnak és jó-tételnek közönséges közép pontyához szokott vólt folyamodni. Az Ország részeinek belső igazgatása a' kerekének egybe rakatása által meg-akadályoztatott, melly az egész Makhinának mozgását meg-fogja állítani. A' Ministereknek kötelelsége, egész a' semmiségig el-tsekélyedett.

A' Konstitutio' baráttainak Serge fokkal hatalmasabb, hogy sem más egyéb munkákat semmivé ne tenne. A' Király a' Konstitutió fejének nevezetett, 's még is az egész munka a' Nemzeti-gyűlés választattjai által vitetett véghez, a' nélkül, hogy én abban részt vettem volna. Némelly hivataloknak bé töltése a' Királyra bizattatott, 's még is tett választásában ellent mondottanak; melly szerint a' közönséges tiszték Laifromának ujra kellett ki-dolgoztatni, nem tettvén a' választattak a' Klubóknak. (Titkos gyűléseknek) Tsak ezeknek tulajdonnithatnak a' Regementeknél véghez vitetett fok támogatások: és mihelyest a' katonai seregek tisztjeiket nem tisztelik, ezek azannal nem egyebek, hanem a' Statusnak félelmes oltorai. A' Király örök-ké azzal tartott, hogy a' tisztéknek ugy kellene meg büntettetniek, valamint a' katonáknak: ezek előtt pedig nyitva kellene az útnak lenni, mellyekenn érdemek szerint elő mozdittatnának. A' mi a' külső ügyes bajos dolgokat illeti, a' Követeknek ki-nevezése, és a' dolgoknak általok való folytatása ugyan a' Királynak engedtetett, de a' hadakozásnak rendelése tölle el-vétetett, noha nem lehetne gyanítani, hogy ő ok nélkül háborút kezdene. A
békes.

békesség-kötés éppen különböző nemű. A' Király ugyan a' maga népével együtt csak egy egészfizet tészen: de mellyik volna ez a' Hatalomság, ki a' perlekedéseknek folytatásához kívánna kezdeni, midőn a' Nemzeti-gyűlésnek, ennek meg-visgálához, egyedül volna jussa? Azt, hogy az ilyen dolog titokban való tartást kíván, melly egy szükségesképpen közönségesen tanátskozó feregnél lehetetlen, el-halgtván, az ilyen perlekedéseknek folytatását csak egy olyan személlyel lehet kívánni, ki minden másoknak közbenn jövése nélkül az egyezélt bé végezheti. A' Status pénzt a' mi illeti, a' Statusoknak még egyben lett hívásokkor meg-esmérte volt azt a' Király, hogy a' Nemzeté volna a' Subsidiumot, legittő pénzt, igérő jus: melly szerint mindent, a' mi tölle kívántatott, Jun. 23-dikán meg-engedett. Fébr. 4-dikén kérte a' Király a' Nemzeti-gyűlést, hogy a' Káltsák dolgával foglalatoskodnék: de ő-igén későre fogott ehhez: még máig lints meg-határozva a' jövedelem és a' költség. Csak az olyan számolások vétetődtenek elő, mellyek csak fel-tétel alatt eshetnek meg, de ki is maradhatnak. A' közönséges adó hátra maradt, és a' 1200 Millió Assignátákból való jövedelem majd egészfizen el-költ. Ebben a' részben csak a' személyeknek sikeretlen ki-nevezése bizattatott a' Királyra; ismeri ő ezen dolog folytatásának terhelségét 's ha lehető volna, hogy egy ilyen munka az ő közelebből való vigyázása nélkül folytatódhatnék, egyebet ebben sajnállani nem fogna annál, hogy az adót meg nem kisebbithette, mellyet olly erősen ohálytott, 's ha az Amérikai had magát elő nem adta volna, bizonyoson véghez is vitt volna. — A' Király az Ország igazgatásában főnek nevezetett volt: 's még-is a' Nemzeti-gyűlés' végzéseiben semmit el-nem változtathatott. Az hatalmasabb résznek fejei annyira gyanusokká tették a' Király szolgáit, és az hibázók ellen való büntetések ezeket olly nyughatatlanokká tették, hogy e' miatt minden hatalmakat el-veztenék. — Két okokra nézve hibás kü-löü.

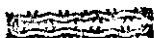
lönösönn ezen uralkodásnak formája, u. m. mivel a' Nemzeti-gyűlés a' néki adott hatalamból ki-lé-pik, magát az igaznak ki-szolgáltatásába és a' bel-ső igazgatásnak módjába elegyítvén: továbbba, mi-vel a' maga vizsgálódó valóztottyai által, a' leg-keményebb Despotismust gyakorollya. — A' Kon-stitutió baráttyainak nevek alatt bizonyos társasá-gok állottanak-fel, mellyek sokkal veszedelmeseb-bek az előbbieknél, és a' mellyek a' dolgoknak kö-zönséges folyamati iránt tanátskozván, mindent fel-lyül-múló hatalmokat annyira éreztetik, hogy a' több testek, ki nem vétetődvén innen a' Nemzeti-gyűlés-is, semmit egyebet nem mivelnek, hanem csak a' mit ezek parantsolnak. A' Király lehet-lenül itéli lenni egy ilyen uralkodás formájá-nak fenn maradását: mennél inkább közelit a' Gyűlés, munkájának végéhez, annál erősebben vesz-tik a' bűlts emberek a' magok méltóságokat. Az ujj rendelések, az helyett, hogy a' sebbekbe Bal-sam olajat töltenének, a' békételességet nevelik. Ezer káromló nappali Levelek és Brosurok, mel-lyek nem egyebek, hanem a' Kluboknak Ekhoji, örökösítik a' rendeletlenséget, melly roszsznak a' Nemzeti-gyűlés semmivel elejét venni nem bátorko-dik: nem egyéb, hanem egy képzelt és a' véghez vitelre lehetetlen uralkodásnak módja vagy on mun-kábann.

Frantziák! e' vólt-é szándékokot, a' midőn Repräsentánsaitokat el-küldöttetek? Azt kívántá-tok-é, hogy a' Kluboknak Despotismusa állyon hel-lyébe azon Monárkiának, melly alatt az Ország 14 Századok alatt ily ditső bődökságra lépett va-la? A' Frantziáknak magok Királyokhoz való sze-retetek, virtusaik közzé számláltatik: én annak meg-illetőbb jeleit tapasztaltam, hogy sem rólla meg-felejtkezhetném. — (A' többi következik.)

Ezen fellyebb tett irására a' Királynak, a' Nem-zeti-gyűlés semmit sem tekintvén, csak ezt az edgyet forgatta szemei előtt, hogy a' Király hite ellen erő-szákoson akart el-szökni — ugyan azért már most

a' Királyt az *Executiva* hatalomtól is nem csak megfosztották, hanem a' Ministeriumat, az egész Armadiát, a' Kassákat, a' költsöket és Petséteket is tölle elvették, és már most se Törvény szabó, sem igazság ki-szolgáltató hatalam a' Királynál nem maradt. Rendelést tettek az egész Országban, hogy abból a' Király és a' Királyné többé soha ki ne mehessen. A' Nemzeti-gyűlés mindent a' maga neve alatt minden Király nélkül tselekezik, és elkezdett munkáját tovább folytatja. — Hogy a' Frantzia Szerentsétlen Király 16. Lajos mostani történetének historijáját rövideden meg-irjuk, meg-érdemlük azok az 1300 esztendő, mellyek alatt ezen Királyi Familia Koronát visel Frantzia Országban; mert a' leg-régibb familiájú Király e' vala most Európában. — A' múlt hónapnak 21 dikre virradó éttzakáján, a' Király és Királyné Paraszt köntösbe a' Korona Hertzeg pedig paraszt Leány öltözetben mentenek vala-ki a' Királyi Udvarból és egész Párisból gyalog, hol a' Kotsi készen álván, így indúltanak vala-meg egy Oberster és 500 Húzó-roknak őltalmak alatt. — Szerentsésen mennek vala egészen 26 Posta Státziokat, (egy Státzió 2 óra járás) hol Szent *Monouba* érkezvén, itt a' Király félen való dolgára szálván ki a' Kotsiból, a' Posta-Mester fia, ki az előtt csak kevés idővel jövéen haza Párisból, rá esmere a' Királyra, és Attyának jelentvén, ez azonnal sebes ló-háton nyargala előre *Verennébe*, hol a' Királynak szaladásától lármát ütven, minden Nemzeti Gárdák és Parasztok fegyvert kapának, és a' Királynak útját el-álván, elfogák. Midőn *Verennében* érkeztenek volna, a' Kerületbéli fő Tiszt azt kérdi a' Királlyal lévő Oberstertől: kjt kirtsne? Ez néki edgyet sem-szolván, rá rohonnak; a' midőn mindenek szaladáshoz kezdenek vala. Ezen Oberster *Gange* vala, és erőszakoson kívánnya vala a' Királyt a' Nemzeti Gárdák kezéből ki-menteni; de midőn látná, hogy lehetetlen, pistorya kapván egy Gárdához löve; de elhibázott lövése után a' szaladásban keresvén menedék

dék helyét, egy golyóbill lövének hátán keresztül, melyre lováról le-esék, és a' néptől pozdorjára aprították. A' Kerületbéli Kapitány fel-nyitván a' Hintót, az egész útozó Kompániát meg-esmeré. — A' Húszárok-is látván, hogy az Obersterek el-esett, magokat a' Nemzeti Gárdához adák, 2 — 3 elszaladtakat kivévén, és vissz a' kifizetői valának a' Királynak; kinek kifizetői minden Státziokon szapardván, rettentő fegyveres nép megyen vala vele, és (*Kronik 51. Levél*) 6 ágyukkal úgy kifizetik vala, hogy a' Pattantyusok mindenütt égő kanottzal mennek vala az ágyuk mellett. — Tsak 4 mértföldnyire vala már a' Király a' határ-szélétől a' *Mozsa* vizétől, hol tökéletes szabadságba lépendő vala; mert a' vizen túl 10-ezer fegyveresek valának *Marquis Benville* vezérsége alatt olly szin alatt el-osztva, hogy tsak a' *Gárnizon* fogva változni. *Benville* már az óráját-is tudván a' Király meg-érkezésének, hogy időre meg-nem érkezett, gyanítja vala a' meg-esett Szerentséllenséget, 's ugyan azért 3 Regementekkel Királya segítségére indula; de midőn a' *Mozsa* vizéhez érkeznek, hát a' hid már el-van szaggatva, és által nem mehetvén, meg-téve, és maga-is *Luxemburgha* által szökék. — Sz. *Menehouldt* fogva *Chalonsig* 40-ezer fegyveres nép kifizerte a' Királyt, kik között 12-ezer Nemzeti Gárdák valának; — Bóldog Isten mi lesz mind ezekből? — A' *Návidi* Ujság 28. Juniusban költ Leveleiben azt olvassuk, ki a' maga tudósítását 23-dikban vette Párisból, és szóról szóra ez; „A' Nagy Porta a' maga ellenségeitől körül vétetvén, és a' maga Barányitól nem segítettvén, a' Frantzia Nemzeti-gyűlésnél segítséget és frigyet keres. Egy Török Követ váratik minden órán Párisba 's t. — e' nem bolondság!!! el-kerülhetetlen a' vér ontás!!! — A' Párisi népnek fülébe menvén egy Kurir által a' Királynak el-fogattatásának hire, ki-mondhatatlan öröm támoda; a' nép ugrik, énekel és tántzol vala. — — Hertzeg *Orleansz* meg mutotta magát 23-dikban a' Királyikertben, és a' nép maga Királynak kiáltá. — —

Minister *Montmorin* őrizet alatt vagyon. — — A' Nemzeti-gyűlés 60 órák alatt meg-szűnés nélkül ült és tanátskozott. Ugy itélnek, hogy a' Király nem Párisba, hanem valamely Várba fog vitetni. — — Mindazok után, valakik tsak a' Király el-szökéséről valamit tudtak, nyomoznak, és ezek ellen irgalmatlan fog lenni a' *Sententia*. — Ez az egy-is nagyon különös, hogy a' Nemzeti gyűlésbe 2 Prusz-szus *Commissáriusok* váratnak, és alkudoz Frantzia Ország Pruszszáival keményen. — Londonban és egész Angliában fajtojják (fogják) a' hajós legényeket — a' külömb külömb féle Kurírok egymásnak adják a' ajtót — azonban itt minden titokban vagyon.

Itt vagynak a' leg-elegyesebb Tudósítások.

Báró *Brukenthal* Ur ő Exja tegnap előtt Bé-s-be szerentsésen meg-érkezett. — — Ugy fő szellő, hogy a' Török megint nem akar békélni. — A' Szisztovi *Congres* megint tanátschoz fogott. — — Nem hilyik lokan, hogy békéségünk volna a' Portával, 's tsak alig ha nem igaz hát az, a' mit ed-gyik Levellükben a' Görög Kereskedő jövendőlt vala, hogy 10 elztendeig sem lészzen a' Portával bé-késég. — — A' múlt hón. 15-dikén költ Szeremi Tudositás szerint a' *Károlovitzi* Érsek, a' Belgráli Kormányozó fő Vezér *Vallis* Ur hivatására 14-dik-ben Belgrádba érkezett vala azért, hogy az O-hid Török jobbagyokkal a' szabad hadi szolgálat eránt végeznének. — A' *Skutari* Basa 10-ezered magá-val Jun. 14-dikén *Vidin* körül táborba szállott, és úgy láttzik, hogy a' Nagy Vezér Táborának bal-szárnya hegyét fogja formálni. — A' Lengyel Or-szági Hertzegi Primás a' Királynak Testvére, ki már fok időtől fogva Londonban múiatozik vala, már jő vilziza Lengyel Országba — ennek mind oka van. — Apr. 27-dikén megint 2 nagy, tűzi porral terhelt Anglus hajók érkeztenek Konstantinápoly alá, mellyek azonnal meg-vásároltattanak.

Frantzia Hertzeg *Lámbec*, ki a' mi F. Udva-runkal atyafiságban vagyon, a' E. R. Tsászári na-di.

di-szolgalatba jött, és a' Belgiumban lévő Tábornál marad Generál-Máiori rangban. — A' Tsászár nevet viselő Dragoonos Sereg Horvát Ország felé indult, a' mint írják a' Magyar Hazából — és más Sergek is menegetnek lassan lassan. — — — —
 Egy Bukorelli Levél szerint, a' múlt hónapnak 15-dikén 8 Batalion gyalogok nem melzse *Bukoresthez Sisménél* táborba szállottanak. Ehez jönnek az Erdélyi Sergek is, úgy hogy ezen hadi telt 18 Batalion gyalogokból és 19 osztály Lovasokból fog állani. — A' Muzka Táborból 40 ezer nép fogta körül egészen *Braillát*, a' mint iratik; és így minden órán meg-vételéről várhatjuk a' hirt. — A' *Slávoniai* Sergek már mind ki állottanak a' magok helyekre a' *Kordonba*. — *Karlstadt*ből Jun. 27-dikén az iratik, hogy itt minden Sergek és készületek tsatázó lábra állittattak, mivel a' veszedelmes vendégek érkezésétől tartanak. — Belgrádban ugyan azt beszélik némellyek, hogy a' fegyver-nyugvás mezeit 2 hónapig hozszabbittatott volna meg, a' közel lévő békesség' reménysége alatt. A' hajdon *Gresen*, most *Vétsey* Húszár Sergének is a' múlt hónapnak 16-dikán indulni kell vala Szirmia felé; de parantsolatot vett a' helyben maradásra. — — Ezen hónapnak 9-dikén bé-fog jöni a' *F. Udvar Laxenburghól Bétsbe*.

Voltér' tetemeinek, a' *Szent Genovéa*' Templomába való vitele, Jul. 4-dikére határozottatott *Párisban*. E' végre egy különös nemzeti szekér készített; 4 régi módi értz kerekre, Egy koporsó formájú, 3 grádsú tartón álló láda szemléltetik ezen a' szekéren; a' mellybe helyhoztetendő vala t. i. a' *Voltér*' aluvó formában; mellé egy öszve törött lant; fejéhez pedig a' halhatatlanság' képe, melly tsillagos koronával díszesiti azt. A' láda' oldalán, négy szomorú tekintetű, 's fáklýáikat visszálán tartó örző Angyalok vagynak ki formálva. A' láda' fedelének 4 szegeleteire 4 Maskarák alkalmaztattak. — Az elő számlált képek, mind értzből készültek, 's egy, borostyán, ágakból fontt pántlika formával öszve

öszve vagynak foglalva. A' szekérnek két oldalán, arany tsillagokkal ki-varrott ég-szin selyem boríték tsüng le. Négy fehér lovak választattak a' szekér vonására, melyeknek teritők; nemzeti színekkel varrattak ki. — Úgy vólt el rendelve, hogy a' menetel' alkalmatosságával egy lassu, de éppen nem szomorúságra indító, hanem eleven érzéseket gerjesztő musika zengjen. A' szekér után, fehér ruhákba öltöztetett örvendező Leányok és Gyermekek között vitéssék ki *Váder' Melly - Képe*.

Corfika Szigetének, *Bóstia* nevezetű fő Városában, olly szörnyű zendülés származott, a' meg nem esküdt Püspöknek' le tételéből, hogy a' Kormány-szék' Tagjainak nagyobb része kéntelenített meg szaladni. Annakutánna gyűlést tartott a' Nép, 's azt végezte, hogy ő ugyan szerentséjének tartja, hogy része lehet *Frantzia Ország*nak, 's kész a' Nemzet Gyülésének minden végzéseit bé venni azokon kívül, mellyek a' Papságnak polgári intézetét tárgyazzák.

Florentziából Jun. 11 - dikén; *Romából* pedig Jun. 17 - dikén költ tudósítások szerént, igen éssős, szeles, és mod - nélkül hideg idők járták vólt a' múlt hónapban, mind a' két meg nevezett Város' környékein. Szörnyű pufztításokat tett, kivált *Róma'* vidékén a' jég - ésső.

A' *Brabantzai* Rendek' Deputátusaikat, kik *Bonnba* küldettek vólt, *Kristina* Fő Hertzegnéhez és *Albert* Hertzeghez, midőn vilfsza felé útaztak vólna *Bonnból*, le-tartóztatták a' *Lüttikhiék* mind addig, mig illendő kezelséget nem állítottak éránta, hogy a' revoluzió alatt el-hordott fegyverekért eleget fognak tenni a' *Lüttikhiéknek*.

*Olasz Ország*ból azt írják, hogy a' *Genuai*, és *Lukhai* Közönséges Társaságoknak minden ki adható pénzeket fel vette vólna költsön egy nagy Hatalmallság — nem éppen azért, mintha szüksége lett vólna réá; hanem hogy el ne kaphassa azt egy más Hatalmallság, melly az *Auszriai Háznak* nem legzivefsebb Barátja.

Bazza nevezetű *Olasz* Tudós, negyedfél lábnyi hosszúságú darab tsontot talált *Verona* Városához közel egy hegyben, a' melly tsont csak fele volt valamelly szörnyű nagy állat' tzombjának. Több ilyen törtt 's öszve-zuzott nagy testeknek darabjaik is találhatnák ezen hegyben; mellyekből könnyen meg-ítélhetni, azon földindulásnak szörnyű 's rettenetes voltát, melly eszközlője volt illy nagy romlásoknak. — Említett *Verona* Városánál, egy *Bolze* nevű hegynek 50 lépés hossza vagy on. Ebben az üregben, kövekké váltt külömb-külob-féle halaknak nemeik találhatnák; még olyanok is, a' mellyek tsupán *Brasiliánál* teremnek. — Vallyon hogy' kerültek oda?

Az *Austriai* határon a' szározság is ugyan, de egyéb valami, különösönni, a' ro'sban igen ki-tet-ző fogyatkozást okozott az idén, mely felől következendő olvasásra méltó jegyzésekkel kedveskedhetünk a' gazdaság körül forgolódnak. A' Béts körül való határokbann, (ugyan azt i-ják *Ingolstadt* környékéről) némelly földeken a' ro's fejeknek csak fele részében, másutt csak harmadában tanáztatik szem: némelly helyen annyira el égtének a' ro's földek, hogy mint aratáskor tiszta fejérek. Ezen természetit történetet tulajdonithatjuk a' Májusnak 8-dikán volt hidegeknek. A' melly helységekbenn az ilyen virágokban meg-égett és szemzés nélkül meg-ért ro's földeket fel szántották és zabbal vagy árpával bevetették, kárt okoztanak és haszontalan fáradságot: böltsebbek voltanak azok, kik tsaki nagy tarlóra meg aratták, vagy meg-kaszálták; mivel az ilyenek, még jó aratást remélhetnek. *Svéd-tziában* 1749 ben Jun. 3 dikán a' ro's, midön éppen virágjában volna, egy kemény hó-harmat által egyszeriben fejérré vált, és szem nélkül maradt: de tsak ugyan ujra ki-tsitázott és ahhoz képest bőv aratást adott. Bizonyos az, hogy ha a' ro's és búza szálak szemzések előtt meg-tsonkittatnak, gyökerekről ismét ki-tziráznak. Ezen megjegyzésnek igen jó hasznát lehet venni, nem tsak

az hideg harmat miatt el-égett ro'sra, hanem még a' jég-első által szemzése előtt el-veretett gabonára nézve. * *Burghausen* tállyékán 1781-ben a' ro'sban Májusban már feje ki virágozva lévén, annyira el-verte vala a' jég a' határokat, hogy a' gabona szá-lak hátomban is tördelőzve vólnának. Mindenek ki-szántották vetéseiket, ujjat vetvén hejjebe. Egy parafzt ki válik a' többek között, és honnat vette gondolattját, honnét nem? le-kaszállya ro's földét jó magolsann, mint egy harmad résznyire a' földenn feltyül; a' ro's ki tsirázék másodikszor, és olyan aratás leve belölte, a' milyen más közönsé-ges esztendőkben szokott vólt lenni. Így tseleked-tenek Bétsnek határaiban is 1785-ben. Le lehet hát az igen kövér gabonát fél-növésébenn-is, hogy meg ne dölyjön és léhásodjék, kaszálatni vagy a-rattatni.

Béts 18. July. — Ama Levegő égi rettenetes útozásáról híres *Blanchárd* 38-dik, és még eddig utolsó szerentsés útazása a' múlt Szeredán esék-meg. — *Blanchárd*, kinek Bétsben lett kétszeri szerentsétlen első próbája, a' *Vitriolnak* felettébb fonkojos vóltá miatt fel-sült vala, tsak nem egész ötöt hírében nevében esmérő *Europa* előtt oly gya-lázatot valla, hogy ha néki ezen 3-dik próbája oly szerentsés nem lesz vala, minden eddig nyert be-tsületes hire nélkül muisokkal kéntelenítettvén a' föld-gyomrába szállani, azt hihette vólna a' követ-kezendő Világ felötte, hogy ő azon 37 szerentsés útjait a' mások tudománya után tselekedte, és így tsak az a' ritka emberi bátorság maradott vólna számára, mely szerint a' fellegek felett járnai bátor-kodott. Már Közönséges Levelekben is lehet vala olvasnunk, hogy *Blanchárdal* egy *Ex-Jésuita* lett vólna mindenütt, ki ezen levegői útozó mesterséget el-készítette, és *Blanchárdnak* már tsak az útozó bátorság tulajdonittatik vala. Az idegenek ugyan, kik az ő útozásain jelen vóltanak Prágában, An-gliában, Frantzia Országban 's másutt eléggé védel-mezik vala a' *Blanchárd* betsületét, de a' Bétsi
Publi.

Publikum mind ezekben is kételkedvén, valamint az *ökörzem* madár a' több madarak előtt, úgy búkál vala a' szegény *Blanchárd* Bétsben más emberek előtt, a' rajta esett gyalázat miatt. *Blanchárd* meg-bizonyítá a' múlt Szeredán, hogy néki a' maga melterségéhez semmi segítő nem kívántaik. A' *Politzia* Tisztviselői előtt meg-tölté fellyem gollyó-bírsát, és 11 és 12 óra között az Udvar, a' véghe-tetlen sokaság előtt fel-emelkedék a' földről, és a' népnek öröm lármája között annyira fel-emelkedék a' Levegőben szemünk előtt egy kezében tartott Zászlóval, még pedig igen szeles időben, míg nem a' felhőkön fellyül menvén, az ötet szemmel szájjal bámulva néző sokaság el-veszté szeme elől. — Rettenetes tekintet! az emberi vakmerőségnek leges leg-nagyobb próbája! egy embert, egy fellyem gollyó-bis végire kötött hajótkába vidám ábrázattal belé ülni, és még a' felhők között-is zászlójával egész jelen való elmével köszöngetni — nem hinném emberi dolognak, ha szememmel nem láttam volna. A' jobb szívű és érzékenyebb része a' Bétsi Publikumnak gőnyvezett örömében, elzébe-jutván, hogy ez az ember, kit a' maga tudománya és bátorsága a' felhők felett hordoz az üres levegőben olly szerentsésen, nem régiben mely nagy gyalázatra vala ki-tétetve. — Keréltül ment hát *Blanchárd* az Auszriai fellegeken is szerentsésen, mely fellegek között mind maga, mind útozó készülete meg-is ázott, noha az nap első nem volt, és még az nap, egy néhány mérföldnyi útozása után le-szállott és szerentsésen vizsza érkezett Béts-be. (A' többi körülállásokat ezután.)

Erdélyből úgy értjük, hogy a' marha-dög némely helyeken el-kezdődött, és már *Hagymás* és egy néhány más Helységek bé-is tiltattak.

Ladány 20-dik Juny. — Kedves Kurirom! —
 „Nem tudom nevelsék-é vagy tsudálkozzak, a' midőn az el-múlt héti ujjságában olvastam az Ur-nak, hogy egy bizonyos helységbéli Evangelikusok ellen

ellen processust támoltott az ott lévő Tisztelendő Plébánus Ur azért, hogy azt meg-probálták; val-lyon az ő harangjainak hangjok nem szarándékoskodott é Romába. Nevettem is, tsudálkoztam is, és meg-vallom, hogy ezek a' két indulatok egy a-ránt oltoztak szivembenn: de tsak hamar meg-győzé ezeket az öröm, melly abból szármozott, hogy mi oly meg világosodott időbenn élünk itten, hogy az ilyenekről, a' mi szeretetre méltó R. Ca-tholicus Atyánkfiai szót sem téznek. Nállunk a' Pápistáknak és Reforátusoknak a' harangokban egyenlő júsok vagyon, és a' harangok a' Catholi-cusoknak torayokban vagyon: mit nem tseleked-hettek volna tehát, ha a' régi belső hájógnak fir-hangja borittaná még most is felebaráti szeretettel tsillámló szemeiket, a' midőn mi minden szó és el-lenkezés nélkül kongattuk Nagy Pénteken is közös harangjainkat? valósággal oly felebaráti szeretett-nek lelke lakik mi közöttünk, hogy ha Sz. *Dávid* közöttünk volna, bizonyoson ezt a' nótát dudolga-tná hegedűje mellett: *Imé melly jó és melly nagy gyönyörűség az atyafiak közt az egyenesség, Ha bé-kével együtt lakkak. Mert az Ur meg-áldja az illye-eket.* A' mint hogy hangzanak is már a' mi ga-bonával, a' fel-fúvalkodásig ékeskedő hegy ólda-jaink a' *Céres* arató Tóth Léányinak víg hagjok-tól, és *Bakhus* Uram sem remélhet soha is olyan áldozatot mint most vár, és mondhatom, hogy ha az Isten szőlő termésünket meg-tartya, ujj elztendő tálybann még a' szemetenn vakargáló tyúknak-is közönünk, és földig való complémentomot hajtunk. Adjon Isten jó békeiséget 's felebaráti sz. szeretetet.